

Báðir fólka- flokkarnir samdir

Í TÍ síðsta hálva tímanum, áðrenn lögtingið samtykti at upploysa seg sjálv, funnu teir báðir fólkaflokkarnir saman. Talan var um tann kristiliga fólkaflokkinn og hin fólkaflokkinn.

Í FELAG lögdu teir báðir flokkarnir fram uppskot um at avtaka lógina um samhaldsfastan arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn. Fólkaflokkarnir kunnu ikki liva við eini so mikið sosialari og so mikið solidariskari skipan, sum samhaldsfasti í veruleikanum er. Ein skipan, ið tryggjar familjuna og tey veiku í samfelagnum.

ØLL OKKARA grannalond hava í mong ár havt líknandi skipanir. Í hesum londum hava tey havt eina skipan við eykapensión, kallað ATP, í 25, 30 og 40 ár. Á hesum øki hava vit sostatt verið eftirbátur. Miðskeiðis í sekstiárunum varð ein roynd gjørd til tess at fáa eina føroyska eykpen-

sión afturat fólkapensiónini. Ein nevnd varð sett at arbeiða við málinum, men við tað at nevndin sovnaði, hendi tíverri onki ta ferðina.

SAMGONGAN, sum sat frá januar 1985, setti sær fyrri at gera nakað við spurningin um eina eykapensiónsskipan. Úrslitið av hesum varð, at lógin um samhaldsfastan arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn varð samtykt í 1988 og lýst at galda frá 1. januar 1990. Men samgongurnar, ið hava sitið síðani januar 1989, hava borið so í bandi, at lógin enn ikki er farin at virka. Og nú gjørdur fólkaflokkarnir so eina roynd at seta lógina úr gildi.

MUNURIN ímillum okkara eftirlønarskipan, og tær, sum finnast í okkara grannalondum er tann, at okkara er einföld, lætt og ódýr at umsita. Hon er eisini meira sosial og meira solidarisk enn allar hinar. Og tað er helst orsøkin til at teir høgrasinnaðu fólkaflokkarnir á tingi ikki kunnu liva við hesi skipan. Fáa fólkaflokkarnir ov stóra undirtøku á valinum er tann samhaldsfasti fokin. Ongin ivi um tað.

GRANNALONDINI hava eftirlønarskipanir, har hvør einstakur arbeiðsgevari og løntakari verður kravdur eftir einum eftirlønargjaldi, og løntakarin fær so arbeiðsmarknaðareftirløn í mun til hvussu nógv ár hann hevur verið í arbeiðslívinum og í mun til hvussu mikið hann hevur goldið í eftirlønargjaldi. Ein slík skipan er fløkt, trupul og dýr at umsita.

TANN FØROYSKA skipanin er soleiðis, at allir arbeiðsgevarar, bæði privatir og almennir, gjalda ávísan prosentpart av útgoldnari løn inn í grunnin. Somuleiðis gjalda allir løntakarar ein ávísan prosent-

part av lønini inn í grunnin. Øll, sum hava rætt til fólkapensión, skulu fáa arbeiðsmarknaðareftirløn. Hesa fáa tey uttan mun til hvat tey hava goldið inn.

TAÐ ER hetta, ið ger okkara skipan meira sosiala og meira solidariska enn allar hinar. Men hetta hóvar ikki teimum báðum fólkaflokkunum. Tí kristiliga og hinum. Teir eru hvørki sosialir ella solidariskir. Teir eru so undir ongum umstøðum solidariskir við fjøldina. Men fjøldin hevur møguleika fyrri at svara teimum. Tann møguleikan hava tit 17. november.

vj.

sosigaley

Dimmalætting

DAÐBLAÐIÐ

KLASSIK

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐRÝSD

Viljin og evnini

Verandi andstøða við Javnaðarflokkinum á odda visti fullvæl eftir valið í 1988, at neyðugt fór at verða at leggja upp aftur fleiri byrðar á fólk; tí hildu teir seg eisini langt burtur, tá samgongan skuldi skipast. Líkt var til, at teir longu fyrri valið høvdu

avgjørt at skulka sær undan ábyrgd og lata aðrar sita við teimum tungu avgerðunum.

Hetta skrivur 14. September í oddagrein leygardagin, og blaðið leggur aftrat, at einasti flokkur, ið veruliga hevur sýnt vilja at stýra hesum landinum - eisini, tá ið tey tungu tøkini skuldu takast, er Tjóðveldisflokkurinn

Oddagreinskrivarin á 14. anda man vera sera stuttmintur. Sannleikin

er tann, at beint sum valúrlitið var greitt mælti Javnaðarflokkurinn til eina ótraditionella og sterka samgongu. Flokkurinn mælti til, at Tjóðveldisflokkurinn, Sambandsflokkurinn og Javnaðarflokkurinn funnu saman.

Men hendan samgongan hevði ongan sum helst áhuga hjá tjóðveldinum, sum heldur vildi lata seg upp í fýrvingin á Fólkaflokkinum og teimum báðum smærru.

Hendan samgongan varði ikki meira enn fimm mánaðir og tá var

aftur aktuelt at gera samgongu. Hesar samráðingar endaðu við, at Tjóðveldisflokkurinn glaðbeintur fór upp í sambandsleypin, har hann hevur ligið og vena seg síðani.

At Tjóðveldisflokkurinn hevur sýnt vilja til at stýra er ilt at móttroga. Flokkurinn hevur enn tá víst hendan viljan í tveimum samgongum seinastu tvey árin. Spell kortini, at evnini at stýra ikki eru eins stór og viljin.

Eitt ella fleiri valdømi

Uppskotið hjá tingkvinnunum, Karinu Kjølbro og Maritu Petersen um at gera Føroyar til eitt valdømi fekk lítla undirtøku á tingi, og millum manna hevur undirtøkan verið rættiliga misjovn.

Sjálvandi kann altíð kjakast um Føroyar skulu vera eitt, sjey ella nógv fleiri valdømi, men at núverandi skipan ikki roynist væl kunnur flestu vera samd í.

Verandi skipan hevur gjørt sítt til, at vit á tingi hava eina rúgvu av lokalpolitikarum, sum hava ógvuliga ilt við at hugsa út um egnar bøgardar, og tí man skilið vera sum tað er.

Fyri ella ímóti uppskotinum frá lögtingskvinnunum... so hevur tað í hvussu er ført til eitt orðaskifti.